

**СУКОБ СТВАРНЕ НАДЛЕЖНОСТИ ИЗМЕЂУ
ОСНОВНОГ И АПЕЛАЦИОНОГ СУДА**

За одлучивање о захтевима странака кад је у жалбеном поступку пресуда већ једном била укинута стварно је надлежан апелациони суд.

Из образложења:

„Решењем апелационог суда укинута је пресуда општинског суда и предмет враћен основном суду на поновно суђење.

Основни суд, је дописом од 25.06.2010. године, Врховном касационом суду поднео предлог за решавање сукоба надлежности између основног суда и апелационог суда. У образложењу предлога основни суд је навео да је у овом поступку првостепена пресуда пре последњег, трећег укидања, већ два пута била укинута и то пресуда општинског суда од 08.03.2002. године којом је одбијен тужбени захтев и која је укинута решењем окружног суда од 24.12.2002. године, као и пресуда општинског суда од 29.12.2003. године којом је усвојен тужбени захтев и која је укинута решењем окружног суда од 04.06.2008. године. Потом је апелациони суд решењем од 20.05.2010. године поново укинуо пресуду општинског суда од 30.09.2008. године и списе вратио основном суду на поновно суђење. Даље се у предлогу за решавање сукоба надлежности истиче да је одредбом члана 373. став 3. ЗПП („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09) прописано да у случају да је првостепена пресуда већ једном била укинута другостепени суд не може укинути пресуду и упутити предмет првостепеном суду на поновно суђење и зато основни суд сматра да није надлежан за даље суђење у овој правној ствари. Осим тога, у свом предлогу првостепени суд се позива на одредбе

члана 55. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 111/09). Даље се истиче да језичким, логичким и граматичким тумачењем одредбе члана 373. став 3. ЗПП („Службени гласник РС“ број 125/04, 111/09), произилази да се првостепена пресуда која је већ једанпут била укинута не може поново укинути већ да је у том случају за суђење надлежан апелациони суд у складу са одредбом члана 369. став 3. ЗПП, којом је прописано да ће другостепени суд заказати расправу и одлучити о жалби и захтевима странака кад је у истој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута. Забуну у тумачењу надлежности у конкретном случају можда изазива део текста у члану 369. став 3. ЗПП где после речи „укинута“ и даље стоји неизмењен текст из Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04) „по одредбама овог закона“, који апелациони суд тумачи тако да се пресуда и даље може два пута укинути или у овом случају три пута, уколико је пресуда која је први пут укинута, односно у овом случају два пута укинута, донета по одредбама претходног Закона о парничном поступку. По мишљењу првостепеног суда одредба члана 373. став 3. која је додата Законом о изменама и допунама ЗПП од 29.12.2009. године, а која изричито прописује да у случају да је првостепена пресуда већ једном била укинута другостепени суд не може укинути пресуду и упутити предмет првостепеном суду на поновно суђење, несумњиво говори о намери законодавца да се првостепена пресуда не може два пута укидати, по одредбама било ког закона, а све у циљу поштовања начела суђења у разумном року, у складу са Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода која је ратификована у децембру 2003. године. Првостепени суд наводи да је после другог укидања пресуде у овој парници, предмет био враћен апелационом суду као надлежном, али да је поново враћен на суђење првостепеном суду, те је из тих разлога предложено да Врховни касациони суд одлучи о негативном сукобу надлежности.

У конкретном случају правна природа дела одлуке (решења апелационог суда од 20.05.2010. године) о уступању предмета надлежном првостепеном суду ради одржавања нове главне расправе у смислу члана 376. став 1. ЗПП, је и одлука о стварној ненадлежности за поступање у одређеном предмету после укидања побијане првостепене пресуде. Како основни суд не прихвата да суди у овом предмету испуњени су услови за решавање насталог негативног сукоба надлежности у смислу члана 22. и 23. став 1. Закона о парничном поступку, а по оцени Врховног касационог суда првостепени суд је из тих разлога био овлашћен да изазове негативан сукоб надлежности, имајући у виду да се само решење о стварној ненадлежности из члана 17. став 3. ЗПП

не може побијати жалбом, јер она није дозвољена, али да овим одредбама није истовремено искључена и примена одредаба о сукобу надлежности.

Одлучујући о насталом негативном сукобу стварне надлежности у смислу одредбе члана 23. став 2. Закона о парничном поступку (ЗПП) („Службени гласник РС“ број 125/04, 111/09), у вези члана 53. и 55. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 111/09), Врховни касациони суд је утврдио да је за поступање у овом предмету стварно надлежан апелациони суд.

Према одредби члана 369. став 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04), који је ступио на снагу 23.02.2005. године, прокламована је забрана вишеструког укидања првостепене одлуке у случају да је првостепена пресуда већ једанпут била укинута по одредбама тог закона.

Изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 111/09) који је ступио на снагу 29.12.2009. године, додат је нови став 3. у члану 373. и прописано да у случају да је првостепена пресуда већ једанпут била укинута, другостепени суд не може укинути пресуду и упутити предмет првостепеном суду на поновно суђење.

Овим новелираним одредбама изречена је, по оцени Врховног касационог суда, забрана вишеструког, односно поновног укидања првостепене пресуде, увек када је она већ једанпут била укинута по одредбама било ког Закона о парничном поступку.

У конкретном случају, у овој парници пресуда општинског суда од 08.03.2002. године укинута је решењем окружног суда од 24.12.2002. године, затим је пресуда општинског суда од 29.12.2003. године укинута решењем окружног суда од 04.06.2008. године и потом је пресуда општинског суда од 30.09.2008. године поново укинута решењем апелационог суда од 20.05.2010. године.

Имајући у виду да другостепени суд не би могао по други пут укинути одлуку ни да је остао на снази Закон о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04), нити је вишеструко укидање првостепене пресуде дозвољено новелираним чланом 36. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 111/09), који забрањује поновно укидање првостепене пресуде - без обзира по ком је закону једанпут већ била укинута, одредбе члана 369. став 3. Закона о парничном поступку које нису новелиране, не дозвољавају могућност интерпретације о забрани поновног укидања првостепене пресуде само у случају да је ова била укинута по Закону о парничном поступку који се примењује од 29.12.2009. године.

Новелиране одредбе члана 36. Закона о изменама и допунама Закона о парничном поступку, примењују се као посебан пропис, па зато апелациони суд, у конкретном случају, није могао по трећи пут укинути побијану првостепену пресуду и вратити предмет првостепеном суду на надлежност. Могао је, што је и учинио, одлучити о жалби и укинути првостепену пресуду, али је био дужан истовремено одлучити и о захтевима странака у смислу члана 369. став 3. Закона о парничном поступку.“

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Р. 301/10 од 06.07.2010. године, утврђена је на седници Грађанског одељења 04.10. 2010. године)